

Sygn. akt I KZ 13/21

POSTANOWIENIE

Dnia 20 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński

Protokolant Dorota Szczerbiak

przy udziale Prokuratora Prokuratury Krajowej Departamentu do Spraw
Wojskowych Justyny Makowskiej
w sprawie ppłka M. M.
podejrzanego z art. 228 § 4 k.k., art. 228 § 3 k.k. i art. 362 § 1 k.k. -
trzydziestosiedmiokrotnie
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 20 kwietnia 2021 r.,
zażalenia, wniesionego przez obrońcę podejrzanego
na postanowienie Wojskowego Sądu Okręgowego w W.
z dnia 1 kwietnia 2021 r., sygn. akt Kp (Ar) (...) o zastosowaniu wobec
podejrzanego środka zapobiegawczego - tymczasowego aresztowania na okres 3
miesiący

postanowił:

**zażalenia nie uwzględnić, zaskarżone postanowienie utrzymać
w mocy.**

UZASADNIENIE

Wojskowy Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 1 kwietnia 2021 r.,
sygn. Kp (Ar) (...) – na podstawie art. 249§ 1, 2, 3 k.p.k., art. 250§ 1
k.p.k. w zw. z art. 654§2 k.p.k., art. 251§1,2 i 3 k.p.k., art. 258§1 pkt 2 i
§2 k.p.k., art. 263§1 k.p.k. - zastosował wobec ppłka M.M. dowódcy [...] batalionu dowodzenia w K. (JW. (...) w K.) podejrzanego o popełnienie
przestępstw określonych w art. 228§4 k.k., art. 228§3 k.k. i art. 362§1

k.k. – trzydziestosiedmiokrotnie – środek zapobiegawczy tymczasowe aresztowanie na okres 3 miesięcy do dnia 28 czerwca 2021 r.

Na to postanowienie zażalenie złożyła adwokat M. J. – obrońca podejrzanego. W zażaleniu zarzuciła: 1) naruszenie art. 258§1 pkt 2 k.p.k. przez bezzasadne przyjęcie, że w tej sprawie zachodzi uzasadniona obawa, iż podejrzany może nakłaniać do składania fałszywych zeznań albo w inny bezprawny sposób utrudniać postępowanie, gdy z okoliczności sprawy nie wynika, aby istniało takie zagrożenie ze strony podejrzanego, zwłaszcza, że podejrzany swoją dotychczasową wzorową służbą daje rękojmię, iż będzie przestrzegał wszelkich nałożonych na niego obowiązków, w tym np. zakazu kontaktowania się z uczestnikami postępowania oraz zakazu przebywania w siedzibie jednostki, 2) będący konsekwencją wskazanego naruszenia błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na przyjęciu ustaleń, że zachodzi uzasadniona obawa, iż podejrzany mógłby próbować wpływać na zmianę złożonych przez świadków zeznań lub wyjaśnień współpodejrzanego, a także że mógłby wpływać w inny sposób na tok postępowania, w tym z uwagi na fakt bycia przełożonym przesłuchanych i podlegających przesłuchaniu osób, podczas gdy zgromadzony materiał dowodowy oraz postawa podejrzanego, który po zastosowaniu środka zapobiegawczego w postaci oddania pod dozór przełożonego wojskowego będzie przestrzegał wszelkich nałożonych na niego obowiązków, łącznie z zakazem kontaktowania się z określonymi osobami lub zakazu przebywania w określonych miejscach; dodatkowo trudno uznać za prawdopodobne aby podejrzany próbował wpływać na zmianę wyjaśnień współpodejrzanego, który w ocenie podejrzanego bezpodstawnie pomówił go o popełnienie czynów o charakterze

korupcyjnym, 3) naruszenie art. 258§2 k.p.k. przez nieuzasadnione przyjęcie, że grozi podejrzanemu surowa kara, podczas gdy w ocenie skarżącego to nie samo ustawowe zagrożenie, lecz *de facto* każdorazowo realia sprawy, w tym materiał dowodowy, a także przede wszystkim charakter ewentualnego udziału w niej podejrzanego, jego postawa oraz okoliczności działania – rozpatrywane całościowo mogą uzasadniać istnienie wskazanej przesłanki, do których to okoliczności, poza wskazaniem jedynie granic ustawowego zagrożenia Sąd się nie odniósł, 4) naruszenie treści art. 257§1 k.p.k. przez jego nieuwzględnienie i zastosowanie wobec podejrzanego najsurowszego środka zapobiegawczego, podczas gdy w ocenie skarżącego wystarczającym dla zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania byłby środek nie izolacyjny, 5) będący konsekwencją poprzedniego zarzutu – błąd w ustaleniach faktycznych polegający na uznaniu, że żaden inny środek zapobiegawczy nie jest w stanie zagwarantować prawidłowego toku czynności, podczas gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, a przede wszystkim postawa podejrzanego - wzorowego żołnierza, nigdy nie karanego, ojca dwójki małoletnich dzieci, które pozostawały pod jego opieką, osoby zdyscyplinowanej, pozwalają przyjąć, że wystarczającym środkiem dla zapewnienia prawidłowości śledztwa będzie inny, nieizolacyjny środek, 6) naruszenie art. 7 k.p.k. oraz wynikający stąd błąd w ustaleniach faktycznych odnośnie do czynów o charakterze korupcyjnym, przez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów, w tym dowolnej ocenę wyjaśnień współpodejrzanego J. T., który pomówił podejrzanego o popełnienie tych czynów, podczas gdy - w ocenie skarżącego - prawidłowa ocena tego dowodu, w zgodzie z zasadami doświadczenia życiowego, pozwala na znacznie bardziej krytyczną ocenę tych

wyjaśnień, niż to uczynił Sąd, zwłaszcza że wskutek pomówienia neguje on *de facto* swój udział w tych czynach, próbując przerzucić całkowitą odpowiedzialność na podejrzanego ppłka M. M., pomimo, iż pozostały materiał dowody, w tym zeznania świadków T. D. i M. B. prowadzą do odmiennych wniosków, 7) obrazę prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynów z art. 362§2 k.k. zarzuconych podejrzanemu, podczas gdy zdaniem skarżącego prawidłowa kwalifikacja powinna uwzględniać instytucję czynu ciągłego i wobec tego powinien być postawiony podejrzanemu jeden zarzut.

Podnosząc te zarzuty skarżąca wniosła o uchylenie tymczasowego aresztowania i ewentualne zastosowanie w jego miejsce innego środka zapobiegawczego, w szczególności oddanie podejrzanego pod dozór przełożonego wojskowego z zakazem kontaktowania się z określonymi osobami oraz zakazem przebywania w określonych miejscach, połączonym z zakazem opuszczania kraju, ewentualnie o zastosowanie poręczenia majątkowego w wysokości 50 000 zł, które zostaną wpłacone przez rodzinę podejrzanego w terminie 7 dni.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie jest zasadne. Skarżąca w zażaleniu nie podniosła wprost zarzutu naruszenia dyspozycji art. 249§1 k.p.k., ale argumentacja zawarta w zarzutach z pkt 3 i 7 wskazuje, że kontestowana jest, w konfrontacji z dowodami o charakterze osobowym, wartość dowodowa pomówienia współpodejrzanego J. T., które stanowiło istotną przesłankę zastosowania wobec podejrzanego tymczasowego aresztowania, właśnie ze względu na wynikające z tego

dowodu podejrzenie popełnienia przez ppłka M. M. najpoważniejszych czynów o charakterze korupcyjnym. Wbrew argumentacji przedstawionej przez skarżącą, w tej sprawie, wyjaśnienia plut. J. T. w znacznym zakresie (co do wyrażenia przez osobę znaną świadkowi M. B. chęci ponownego przyjęcia do wojska, roli i poziomu zainteresowania w tym zamierzeniu sierż. rez. M. B., plut. J. T. i ppłka M. M.) znalazły potwierdzenie w relacji świadka M. B. oraz w części (w zakresie nawiązania kontaktów przez T. D. ze świadkiem M. B. w celu uzyskania ponownego przyjęcia do wojska, roli w tych czynnościach ppłka M. M. oraz treści rozmowy świadka M. B. ze świadkiem T. D. odnośnie do warunku przyjęcia do wojska) w zeznaniu świadka T. D., jak też w dowodach zgromadzonych w toku czynności operacyjnych.

W warunkach spełnienia przesłanki z art. 249§1 k.k. trafnie, wbrew stwierdzeniom skarżącego, Sąd uznał, że zrealizowane zostały przesłanki stosowania najsurowszego środka zapobiegawczego z art. 258 §2 k.p.k. w celu zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania. Na obecnym, wstępnym etapie postępowania, trafnie postawiono podejrzanemu zarzut popełnienia czynów z kategorii określonej w art. 258§2 k.p.k., ale także z ustalonych dotychczas okoliczności sprawy, na wstępnym etapie postępowania, wynika realność możliwości wymierzenia podejrzanemu surowej kary. Ta realność prognozy skazania na surową karę stwarza uzasadnioną obawę bezprawnego utrudniania postępowania karnego. Podnieść należało, że z uwagi na charakter zarzuconych podejrzanemu czynów o charakterze korupcyjnym, charakteryzujących się powiązaniem wielu osób, co ustalono w tej sprawie, trafnie wskazano na potrzebę efektywnego odizolowania podejrzanego od możliwości oddziaływania na źródła osobowe i rzeczowe, zwłaszcza na wstępnym, ale newralgicznym dla

prawidłowego zabezpieczenia istotnych dowodów o charakterze procesowym dla tej sprawy, etapie postępowania. Zastosowanie takiego środka jest uzasadnione tym, co słusznie wskazano w zaskarżonym postanowieniu, że podejrzany pozostaje nadal przełożonym osób przesłuchanych w tej sprawie, których ponowne przesłuchanie, a przynajmniej części z nich, może okazać się nieodzowne w toku dalszych czynności procesowych, jak i kolejnych osób, w szczególności tych wskazanych we wniosku o zastosowanie tymczasowego aresztowania, ale nie tylko, których potrzeba przesłuchania również wydaje się być uzasadniona okolicznościami sprawy w zakresie wszystkich zarzucanych podejrzanemu czynów i ma on nieograniczony dostęp do dokumentów związanych zwłaszcza z istotą zarzucanych mu czynów o charakterze korupcyjnym. W tych warunkach zastosowanie środków zapobiegawczych o charakterze nieizolacyjnym, nawet połączonych z ustanowieniem zakazów wskazanych w zażaleniu, nie mogło zagwarantować niezakłóconego przebiegu dalszych czynności postępowania przygotowawczego. Podnoszona w zażaleniu okoliczność w postaci wzorowej służby wojskowej podejrzanego nie jest okolicznością, która mogłaby zneutralizować wykazane przesłanki stosowania tymczasowego aresztowania. W sprawie nie zachodzą też okoliczności wskazane w art. 259 k.p.k. Odnosząc się do zarzutu niewłaściwej kwalifikacji prawnej czynów zarzuconych podejrzanemu, polegających na samowolnym użyciu pojazdu służbowego, należało, uwzględniając wyjaśnienia podejrzanego o incydentalnym charakterze tych czynów, stojące w opozycji do z góry powziętego zamiaru charakteryzującego czyn ciągle, uznać ten zarzut za niezasadny. Zresztą, zdaniem Sądu Najwyższego gdyby nawet podzielić wątpliwości skarżącej co do

trafności przyjętej przez oskarżyciela publicznego oceny prawnej tych czynów, to jednak w ramach tożsamości czynów zarzucanych - przy przyjęciu innej, odpowiadającej opisowi tych czynów kwalifikacji prawnej, należało uznać, że spełnione zostały w tej sprawie podstawowe przesłanki stosowania środka zapobiegawczego (por. uchwała Sądu Najwyższego 7 sędziów z 27 stycznia 2011 r., I KZP 23/10).

Wskazana argumentacja przemawiała za uznaniem wniesionego zażalenia - w całości - jako niezasadnego.

Z tych względów postanowiono jak na wstępie.